



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Obvodní soud pro Prahu 2 rozhodl soudkyně JUDr. Janou Hercíkovou ve věci žalobkyně [REDACTED], narozené [REDACTED], bytem [REDACTED], zastoupené Mgr. Zuzanou Candigliotou, advokátkou se sídlem Brno, Burešova 615/6, proti žalované **České republice – Ministerstvo práce a sociálních věcí**, IČ: 00551023, se sídlem Praha 2, Na Poříčním právu 1/376, o zaplacení 70 000 Kč

t a k t o :

- I. Zamítá se žaloba o zaplacení 60 000 Kč.
- II. Řízení o zaplacení částky 10 000 Kč se zastavuje.
- III. Žalobkyně je povinna zaplatit žalované náhradu nákladů řízení ve výši 600 Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobkyně se žalobou doručenou zdejšímu soudu dne 8.3. 2017 domáhá na žalované zaplacení shora uvedené částky s příslušenstvím jakožto náhrady škody a nemajetkové újmy vzniklé

Shodu s prvopisem potvrzuje Martina Vítková.

žalobkyni v důsledku nesprávného úředního postupu Úřadu městské části Brno – Židenice, se sídlem v Brně – Židenicích, Gajdošově 4392/7. Žalobkyně namítá nesprávný úřední postup místně příslušného orgánu sociálně-právní ochrany dětí (dále jen „OSPOD“), který pochybil při plnění svých zákonných povinností, když bez jakékoliv předchozí aktivity a využití zákonem předestřených možností, přistoupil v případě nezletilé dcery žalobkyně, [REDAKCE] narozené dne [REDAKCE], dne 11.2. 2016 k podání návrhu k Městskému soudu v Brně na uložení výchovného opatření (dále jen „návrh“), dle slov sociální pracovnice paní Zatloukalové směrem k žalobkyni, dokonce na nařízení ústavní výchovy. Dcera žalobkyně je dítětem se zdravotním postižením, konkrétně lehkým mentálním postižením a vývojovou poruchou, která je dle tvrzení žalobkyně úspěšně individuálně integrována do spádové základní školy [REDAKCE] v Brně (dále jen „ZŠ“). OSPOD byl však ze strany ŽS informován o vznikajících sporech mezi ZŠ a žalobkyní co se týče specifických potřeb dcery [REDAKCE], která při svém studiu sice využívá služeb asistenta pedagoga, nicméně na opatření speciálního pedagoga pro pobyt dcery v družině nebo její účasti na škole v případě nemá ZŠ finanční prostředky. Tyto však není schopna obstarat ani žalobkyně, na případové konferenci dne 3.2. 2016, konané z iniciativy ZŠ, tedy žalobkyně pod nátlakem souhlasila, že dcera [REDAKCE] na školu v přírodě nepojede. V návaznosti na podání návrhu na uložení výchovného opatření se žalobkyně snažila opakovaně celou záležitost s pracovníci OSPOD vyřešit, kdy k částečnému vyjasnění problematických bodů komunikace došlo na společných jednáních, kterým byl přítomen prostředník, a to speciální pedagožka projektu Férová škola Ligy lidských práv. Ani přes uvedené však OSPOD svůj postoj k celé věci nepřehodnotil a žalobkyni bylo sděleno, že o druhu uloženého výchovného opatření bude rozhodnuto až na základě vypracovaných znaleckých posudků z oboru psychologie a psychiatrie, a to u všech členů rodiny, aby bylo vyvráceno podezření, že tito nejednají v nejlepším zájmu [REDAKCE] a žalobkyně a její bývalý manžel mají jako rodiče výchovnou způsobilost. Žalobkyně dále uvádí, že tato do kontaktu s OSPOD přicházela již v minulosti, a to v souvislosti s rozdělením domácnosti s bývalým manželem, ohledně stanovení výše výživného a v důsledku oznámení ZŠ, která upozorňovala na závadné jednání matky žalobkyně k její vnučce [REDAKCE], takové se však nikterak neprokázalo. Vzhledem ke všem uvedeným skutečnostem se žalobkyně domnívá, že OSPOD nepostupoval v souladu se zákonem, když svými kroky nechrání celistvost rodiny žalobkyně, nesnažil se žalobkyni poskytovat jakoukoliv podporu při řešení daných problémů, nikterak neinformoval rodiče [REDAKCE] o plánovaných krocích tak, aby mohlo dojít k vzájemné domluvě, nevypracoval individuální plán ochrany [REDAKCE], nevyužil odborné poradenské pomoci, zkrátka nevyužil žádný ze zákonem dostupných nástrojů k tomu, aby věc vyřešil jakkoliv méně razantním zásahem, než podáním návrhu na uložení výchovného opatření. V důsledku takového jednání OSPOD byla žalobkyně v době podání žaloby po dobu několika měsíců vystavena intenzivnímu pocitu nejistoty, ohrožení a bezmoci z odebrání vlastní dcery. Nadto žalobkyně celé řízení považuje za hluboce zraňující, neboť v jeho rámci dochází ke zpochybňování jejích rodičovských schopností, když je zkoumáno, zda žalobkyně dceru nepřetěžuje, nemanipuluje, nedochází v jejím případě k nadužívání zdravotní péče apod. Žalobkyně byla nucena věnovat veškerý svůj čas a energii snaze, aby jí dcera odebrána nebyla, což jí způsobovalo problémy nejen se studiem na Filozofické fakultě Univerzity Palackého v Olomouci, kde byla nucena své studium prodlužovat. Žalobkyně tedy po žalované požaduje zaplacení částky 70 000 Kč, a to částky 40 000 Kč jakožto přiměřeného zadostiučinění za vzniklou nemajetkovou újmu a částky 30 000 Kč jakožto náhrady nákladů na právní zastoupení v soudním řízení o výkon rodičovské zodpovědnosti. Tento nárok byl u žalované uplatněn dne 9.9. 2016, doplněn dne 8.12. 2016, do dne podání žaloby však

žalobkyně žádné vyjádření žalované neobdržela.

Žalovaná ve svém vyjádření ze dne 23.5. 2017 uvedla, že žalobkyně u ní dne 9.9. 2016 uplatnila nárok na náhradu nemajetkové újmy ve výši 20 000 Kč, ve svém doplnění ze dne 23.12. 2016 pak uplatnila nárok na náhradu nemajetkové újmy ve výši 40 000 Kč, náhradu nákladů právního zastoupení ve výši 30 000 Kč a náhradu nákladů vynaložených na prodloužení doby studia ve výši 20 000 Kč. Dopisem státního tajemníka žalované ze dne 10.3. 2017 byla žalobkyni přiznána náhrada nemajetkové újmy ve výši 10 000 Kč, kterou žalovaná považuje za přiměřenou, když současně nebyla zcela prokázána příčinná souvislost mezi vznikem nemajetkové újmy a tvrzeným nesprávným úředním postupem. Nárok žalobkyně za náhradu škody v podobě poplatku za prodlouženou dobu studia byl shledán jako nedůvodný pro absenci příčinné souvislosti, stejně tak nárok žalobkyně na náhradu nákladů právního zastoupení z důvodu neúčelnosti. Nadto žalovaná uvedla, že OSPOD je v kontaktu se žalobkyní již od roku 2010, kdy byl OSPOD ustanoven opatrovníkem dcery [REDAKCE] pro řízení o výchově a výživě, kdy tato byla svěřena do péče žalobkyně. V následujících letech pak byla opakovaně řešena výše výživného, kdy OSPOD zpravidla podporoval návrhy žalobkyně na jeho zvýšení. Případným spouštěčem celé nastalé situace, tedy konfliktu ZŠ a žalobkyně, pak může dle žalované být oznámení ZŠ ze dne 18.2. 2015, kdy byly řešeny problémy [REDAKCE] s hygienou a již žalobkyni zmíněné problémy s matkou žalobkyně, poznatky o fyzickém trestání však byly ze strany lékařky a OSPOD negativní. V průběhu února 2016 pak došlo k neshodě žalobkyně a ZŠ ohledně chování dcery [REDAKCE] nejen ve vztahu k ostatním dětem, jejího vzdělávacího plánu, kdy žalobkyně byla upozorněna na potřebu přítomnosti asistenta v družině. Ze spisové dokumentace pak dle žalované není zřejmé, v jaký okamžik OSPOD vyhodnotil, že [REDAKCE] je ohroženým dítětem ve smyslu podání návrhu na uložení výchovného opatření, nicméně v jeho odůvodnění jsou popsány konflikty žalobkyně se ZŠ a konstatování, že chování žalobkyně není v souladu se zájmy její dcery, když tato je nekonstruktivní, příliš velkou intenzitou prosazuje své, resp. dceřiny zájmy a přehnaně se zabývá přípravou různých rozsáhlých vyjádření ve věci namísto zvýšené osobní péče o dceru [REDAKCE]. S ohledem na uvedené žalovaná navrhla žalobu zamítnout.

Vzhledem k tomu, že žalovaná v době po podání žaloby uspokojila nárok žalobkyně na náhradu nemajetkové újmy co do částky 10 000 Kč, zdejší soud výrokem II. tohoto rozsudku řízení co do této částky zastavil.

Soud zjistil ve věci z důkazů následující skutečnosti. Ve vyjádření otce nezletilé [REDAKCE], Mgr. [REDAKCE], ze dne 15.8. 2016, kterým je reagováno na podání návrhu na vydání výchovného opatření, je uvedeno, že tento se prvně s pracovnící OSPOD paní Zatloukalovou osobně setkal dne 8.2. 2016 v návaznosti na telefonický rozhovor, ve kterém byl informován o úmyslu OSPOD podat návrh na výchovné opatření, neboť žalobkyně špatně komunikuje se ZŠ a toto je jediný způsob, jak žalobkyni donutit k řešení nastalé situace. Rovněž by to pro OSPOD byla cesta, jak nechat žalobkyni psychologicky vyšetřit. Dále z vyjádření vyplývá, že otec nezletilé [REDAKCE] v rámci řízení o určení výživného, které rovněž probíhalo v únoru roku 2016, požádal o svěřeni dcery do péče, a to jen proto, že se bál, že dcera skončí v ústavu, otec je přesvědčen, že je dceři u žalobkyně dobře, mají spolu silné pouto. Z přešetření způsobu vyřízení stížnosti Magistrátu města Brna ze dne 15.12. 2016 vyplývá, že stížnost, kterou žalobkyně podala proti způsobu vyřízení její stížnosti na postup Úřadu městské části Brno – Židenice, byla shledána jako důvodná. V přešetření je uvedeno, že ze strany OSPOD ÚMČ Brno – Židenice došlo k množství závažných pochybení při výkonu sociálně-právní ochrany nezletilé [REDAKCE] když sociální pracovnice

Shodu s prvopisem potvrzuje Martina Vítková.

rezignovala na podstatu svojí pracovní funkce a namísto zájmů ■■■ upřednostnila zájmy školského zařízení. Žalobkyni bylo rovněž přislíbeno, že ze strany Magistrátu města Brna dojde k poskytnutí zpětné vazby vůči OSPOD ÚMČ Brno – Židenice. Z faktury č. 2016101 ze dne 20.6. 2017 má soud za prokázané, že žalobkyni byly vyúčtovány služby Advokátní kanceláře Richard Novák v částce 30 000 Kč. Ze spisu OSPOD ÚMČ Brno – Židenice sp. zn. Om 73/2010 pak soud zjistil zejména následující. Ve zprávě o nezletilé ■■■ vypracované dne 18.2. 2015 výchovnou poradkyní ZŠ, se uvádí, že ■■■ má pro podprůměrné rozumové schopnosti s kombinací ADHD a poruchou pozornosti nižší práceschopnost a pomalejší tempo. ■■■ však nastavený individuální plán zvládá, problémy souvisí spíše s logickými úvahami, sebeobsluhou a všeobecným rozhledem. ■■■ je vděčná za jakoukoliv pozornost, kontakt s ostatními spolužáky navazuje bez obtíží, často však vyhledává intimní kontakt (objímání, tulení apod.). Dále je ve zprávě upozorněno na skutečnost, že ■■■ má problémy s hygienou, celý týden nosí stejné oblečení a zapáchá, při plavání byly rovněž objeveny modřiny, které dle tvrzení ■■■ měly původ v babiččiných zásazích vařečkou. Celá věc byla řešena se žalobkyní, po pozdějším zhodnocení bylo shledáno, že ■■■ dělá pokroky. V poslední době ■■■ chodí do školy pozdě, z družiny jí vyzvedává babička, ■■■ odchody zdržuje a je smutná. Dne 13.3. 2015 se OSPOD dopisem dotazuje u Pedagogicko-psychologické poradny, kam ■■■ se žalobkyní docházela, zda v návaznosti na oznámení ZŠ o modřinách, nezaznamenali syndrom týraného dítěte nebo jiné významné skutečnosti, žalobkyně k problematice dle tvrzení OSPOD uvádí, že její dcera hodně sportuje a modřiny má z kroužků. Tentýž dotaz byl vznesen rovněž na PhDr. Magdalénu Gubovou. Ze zprávy o průběhu poradenské péče vypracované Pedagogicko-psychologickou poradnou ze dne 30.3. 2015 vyplývá, že na základě provedených šetření nelze usuzovat, že by ■■■ byla týraná, skleslost dívky se objevovala pouze v souvislosti s domácí přípravou, což potvrdila i žalobkyně, ■■■ se při přípravě vzteká a občas babičku, se kterou příprava probíhá, uhodí. Žalobkyně při setkáních potvrdila, že ■■■ občas plácne jako trest za uhození babičky. Poradna rovněž dospěla k závěru, že některé využívané výchovné postupy nejsou pro ■■■ ideální, když převažuje využívání negativní motivace nad motivací pozitivní. Emailem ze dne 2.4. 2015 se žalobkyně vyjadřuje směrem k sociální pracovníci OSPOD, paní Zatloukalové, že ZŠ ■■■ přetěžuje, nejedná s ní individuálně, na žalobkyni je vyvíjen permanentní tlak na přestup ■■■ na jinou základní školu. Dále žalobkyně uvedla, že údajné bití babičkou ■■■ se nepotvrdilo. Následuje zápis z případové konference konané dne 3.2. 2016 na ZŠ, konference byla iniciována ze strany ředitelky ZŠ. Z této vyplývá, že se všichni zúčastnění shodli na tom, že by se měla úměrně upravit doba domácí přípravy, kdy ■■■ by měla plnit zkrácené verze domácích úkolů se zaměřením na upevnění základů učiva. Žalobkyně byla rovněž ze strany ředitelky ZŠ a vedoucí školní družiny opakovaně upozorněna na problémy ■■■ v družině, kdy tato se sama potuluje po škole, nehlídá si své věci, nedodržuje pravidla a při společných procházkách opouští skupinu, byla tedy vyjádřena potřeba asistentky i pro tento účel. V návaznosti na uvedené problémy pak ředitelka ZŠ nedoporučila pobyt ■■■ na škole v přírodě, neboť by ■■■ svým chováním mohla ohrožovat sebe nebo ostatní spolužáky, případné zajištění asistenta by pak bylo po stránce finanční na rodičích ■■■ závěrem pak žalobkyně uvádí, že ■■■ na školu v přírodě nepojede. Dále jsou ve spisu založeny připomínky žalobkyně k proběhlé případové konferenci, ve kterých především naráží na chyby v zápise, především co se týče přednesu jednotlivých účastníků, kdy nejsou zaneseny všechny připomínky. Dále žalobkyně upozornila na skutečnost, že předmětem konference měl být výukový plán dcery, nikoliv přítomnost ve školní družině nebo na škole v přírodě. Z úředního záznamu ze dne 8.2. 2016 bylo

Shodu s prvopisem potvrzuje Martina Vítková.

zjištěno, že se k ústnímu jednání na OSPOD dostavil otec nezletilé █████, který uvedl, že s nezletilou nemá výchovné problémy, vztah dcery k jeho současné manželce a k nevlastním sourozencům je dobrý, otcí je však známo, že když se █████ vrátí k matce, „musí prezentovat jiný postoj.“ Nezletilá █████ má dvě fretky, po kterých matka dcery pravidelně neuklízí. Otec vzal na vědomí, že OSPOD podá návrh na výchovné opatření, s nařízením ústavní výchovy však nesouhlasí. Úřední záznam je otcem nezletilé podepsán. Ze spisu dále bylo zjištěno, že dne 11.2. 2016 byl Městskému soudu v Brně doručen návrh OSPOD na zahájení řízení o nařízení výchovného opatření nezletilé █████, ve kterém je vyjádřen názor, že žalobkyně svým jednáním a chováním poškozují zájmy své dcery, v návrhu OSPOD neuvádí, jaké výchovné opatření je v zájmu █████, navrhuje vypracování znaleckého posudku z oboru psychiatrie a psychologie. Dne 16.2. 2016 zaslala ředitelka ZŠ žalobkyni dopis, kterým reaguje na opakované dotazy žalobkyně ohledně █████, ve kterém kromě jiného uvádí, že podání a vyjádření žalobkyně vůči škole jsou značně rozsáhlá a rozporuplná, odborně kvalifikovaní zaměstnanci školy jsou nadměrně zatíženi řešením dané situace a je jim znemožňováno vykonávat jejich práci i vůči ostatním žákům ZŠ. Usnesením Městského soudu v Brně ze dne 12.2. 2016, č.j. 23P 64/2012-513, bylo zahájeno řízení o výchovném opatření u nezletilé █████. Ze zprávy o ambulantním vyšetření nezletilé █████ ze dne 11.2. 2016 vyplývá, že lékařka doporučuje vhodná dechová cvičení, rozšíření sportovní činnosti a účast v lázních nebo klimatických pobytech v rámci komplexní léčby. Z emailové komunikace mezi žalobkyní a Lenkou Zatloukalovou z OSPOD ze dne 6.4. 2016 bylo zjištěno, že si domluvily schůzku na základě iniciace žalobkyně na den 18.4. 2016 v 8 hodin. Dále je ve spise založena stížnost obyvatelů z domu, kde žalobkyně s dcerou bydlí, ze dne 19.5. 2016, kde si obyvatelé stěžují na pravidelné nadávky a křik, který se z bytu žalobkyně ozývá. Následuje úřední záznam ze šetření OSPOD v místě bydliště žalobkyně ze dne 26.5. 2016, ve kterém je uvedeno, že při místním šetření byl zjištěn v bytu silný zápach, který byl cítit až na chodbu domu, za dveřmi bytu se nacházely zvířecí výkaly, bylo patrné, že se v bytu již delší dobu neuklízelo, v rámci místního šetření hovořila sociální pracovnice se sousedkou žalobkyně, která potvrdila informace obsažené ve stížnosti obyvatel domu – téměř každý den, když je matka s dcerou doma, matka na dceru křičí, vyhrožuje jí, že ji dá do „děčáku“, nezletilá u toho pláče, trvá to do pozdních večerních hodin. Z uplatnění ze dne 9.9. 2016 je zřejmé, že žalobkyně u žalované uplatnila nárok na náhradu nemajetkové újmy 20 000 Kč způsobené nesprávným úředním postupem OSPOD ÚMČ Brno – Židenice. Ze zprávy ZŠ ze dne 11.11. 2016 ředitelka školy opět shrnula, že nezletilé █████ dělá problém hygiena, sebeobsluha a její práce schopnost, informovala OSPOD o rodinné situaci █████, upozornila rovněž na zkratkovité chování █████ vůči spolužákům a intimní dotyky.

Podle ust. § 1 zákona č. 82/1998 Sb. (dále jen „zákon“), stát odpovídá za podmínek zákonem stanovených za škodu způsobenou při výkonu státní moci. Podle ust. § 5 písm. a), b) zákona stát odpovídá za podmínek zákonem stanovených za škodu, která byla způsobena rozhodnutím, jež bylo vydáno v občanském soudním řízení, ve správním řízení, v řízení podle soudního řádu správního nebo v řízení trestním, a za škodu, která byla způsobena nesprávným úředním postupem. Dle § 7 odst. 1 zákona právo na náhradu škody způsobené nezákonným rozhodnutím mají účastníci řízení, ve kterém bylo vydáno rozhodnutí, z něhož jim vznikla škoda. Dle § 8 odst. 1 zákona nárok na náhradu škody způsobené nezákonným rozhodnutím lze, není-li dále stanoveno jinak, uplatnit pouze tehdy, pokud pravomocné rozhodnutí bylo pro nezákonnost zrušeno nebo změněno příslušným orgánem. Rozhodnutím tohoto orgánu je soud rozhodující o

náhradě škody vázán. Podle ust. § 13 odst. 1 stát odpovídá za škodu způsobenou nesprávným úředním postupem. Nesprávným úředním postupem je také porušení povinnosti učinit úkon nebo vydat rozhodnutí v zákonem stanovené lhůtě. Nestanoví-li zákon pro provedení úkonu nebo vydání rozhodnutí žádnou lhůtu, považuje se za nesprávný úřední postup rovněž porušení povinnosti učinit úkon nebo vydat rozhodnutí v přiměřené lhůtě. Podle ust. § 26 zákona, pokud není stanoveno jinak, řídí se právní vztahy upravené v zákoně občanským zákoníkem ("o.z."). Podle ust. § 31 odst. 1, 2 náhrada škody zahrnuje tkové náklady řízení, které byly poškozeným účelně vynaloženy na zrušení nebo změnu nezákonného rozhodnutí nebo na nápravu nesprávného úředního postupu. Náhradu nákladů řízení může poškozený uplatnit jen tehdy, jestliže neměl možnost učinit tak v průběhu řízení na základě procesních předpisů nebo jestliže mu náhrada nákladů takto již nebyla přiznána.

Podle ust. § 1 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, se takovou ochranou rozumí zejména a) ochrana práva dítěte na příznivý vývoj a řádnou výchovu, b) ochrana oprávněných zájmů dítěte, včetně ochrany jeho jmění, c) působení směřující k obnovení narušených funkcí rodiny, d) zabezpečení náhradního rodinného prostředí pro dítě, které nemůže být trvale nebo dočasně vychováváno ve vlastní rodině.

Podle ust. § 5 cit. zákona je předním hlediskem sociálně-právní ochrany zájem a blaho dítěte, ochrana rodičovství a rodiny a vzájemné právo rodičů a dětí na rodičovskou výchovu a péči. Přitom se přihlíží i k širšímu sociálnímu prostředí dítěte.

Podle ust. § 9 a cit. zákona Nastane-li situace, která ohrožuje řádnou výchovu a příznivý vývoj dítěte, kterou rodiče nebo jiné osoby odpovědné za výchovu dítěte nemohou nebo nejsou schopni sami řešit, je nezbytné přijmout na ochranu dítěte a k poskytnutí pomoci rodičům nebo jiným osobám odpovědným za výchovu dítěte potřebné opatření sociálně-právní ochrany podle části třetí.

Podle ust. § 13 zákona, vyžaduje-li to zájem na řádné výchově dítěte, může obecní úřad obce s rozšířenou působností a) napomenout vhodným způsobem dítě, rodiče, jiné osoby odpovědné za výchovu dítěte, popřípadě toho, kdo narušuje řádnou péči o dítě, b) stanovit nad dítětem dohled a provádět jej za součinnosti školy, popřípadě dalších institucí a osob, které působí zejména v místě bydliště nebo pracoviště dítěte, c) uložit dítěti, rodičům nebo jiným osobám odpovědným za výchovu dítěte omezení bránící působení škodlivých vlivů na výchovu dítěte, zejména zákaz určitých činností, návštěv určitých míst, akcí nebo zařízení nevhodných vzhledem k osobě dítěte a jeho vývoji, nebo d) uložit dítěti, rodičům nebo jiným osobám odpovědným za výchovu dítěte povinnost využít odbornou poradenskou pomoc nebo uložit povinnost účastnit se prvního setkání se zapsaným mediátorem v rozsahu 3 hodin nebo terapie; ustanovení § 12 odst. 1 tím není dotčeno. Neučinil-li tak obecní úřad obce s rozšířenou působností, může o těchto výchovných opatřeních za stejných podmínek rozhodnout soud.

Podle odst. 2 tamtéž obecní úřad obce s rozšířenou působností při rozhodování o výchovných opatřeních podle odstavce 1 přihlédne k tomu, že projednávání nedostatků podle § 10 odst. 1 písm. b) až d) nebo uložení povinnosti podle § 12 odst. 1 a 3 nevedlo k nápravě.

Podle ust. § 2 písm. t) zák. č. 292/2013 Sb. tento zákon upravuje řízení ve věcech péče soudu o nezletilé.

Podle ust. § 13 odst. 1, 2 zák. č. 292/2013 Sb. se řízení zahajuje i bez návrhu, není-li zákonem

stanoveno, že lze řízení zahájit jen na návrh. Soud řízení zahájí bezodkladně poté, co se dozví o skutečnostech rozhodných pro vedení řízení podle tohoto zákona. O zahájení řízení bez návrhu vydá soud usnesení, které doručí účastníkům do vlastních rukou, nestanoví-li zákon jinak. Řízení je zahájeno dnem, kdy takové usnesení bylo vydáno.

K tomu, aby byla založena odpovědnost státu za škodu podle výše citovaného zákona č. 82/1998 Sb., je nutno, aby byly naplněny následující podmínky. Existence odpovědnostního titulu, tedy nesprávného úředního postupu nebo nezákonného rozhodnutí, dále vznik škody a současně také příčinná souvislost mezi nesprávným úředním postupem a vzniklou škodou, přičemž všechny tyto podmínky musí být splněny současně. Předně se soud ve věci zabýval tím, zda je splněna podmínka odpovědnostního titulu spočívajícího v žalobkyni tvrzeném nesprávném úředním postupu.

Sociálně-právní ochrana dítěte představuje zajištění práva dítěte na život, jeho příznivý vývoj, na rodičovskou péči a život v rodině, na identitu dítěte, svobodu myšlení, svědomí a náboženství, na vzdělání, zaměstnání, zahrnuje také ochranu dítěte před jakýmkoliv tělesným či duševním násilím, zanedbáváním, zneužíváním nebo vykořisťováním. K základním úkolům orgánů sociálně-právní ochrany patří působit na rodiče, aby plnili řádně své povinnosti vyplývající z rodičovské zodpovědnosti a aby se různé nedostatky ve výchově dítěte včas odstranily. Nesprávným úředním postupem je přitom porušení pravidel předepsaných právními normami pro počínání státního orgánu při jeho činnosti, a to zejména takové, které nevede k vydání rozhodnutí. Zdejší soud tedy posuzoval, zda OSPOD při svém dlouhodobějším působení na žalobkyni a její dceru █████ postupoval v souladu se zákonem. Shora citovaný zákon č. 359/1999 Sb. poskytuje orgánům sociálně-právní ochrany dětí řadu preventivních a poradenských nástrojů, ke kterým je při úvahách o výchovných opatřeních zapotřebí přihlížet – zpracování individuálního plánu ochrany dítěte, pořádání případových konferencí, pravidelné vyhodnocování vzniklé situace nebo uložení povinnosti využít odbornou pomoc. Soud na základě provedeného dokazování dospěl k závěru, že v postupu pracovnice OSPOD Lenky Zatloukalové sice lze shledávat určitá dílčí pochybení směrem k žalobkyni, na která nadřízený orgán, tj. Magistrát města Brna, upozornil, když rozhodoval o stížnosti žalobkyně, nicméně soud neshledal, že by OSPOD v celkovém kontextu porušil své zákonné povinnosti na ochranu dítěte, tedy že by nejednal v zájmu nezletilé █████ nebo naopak upřednostňoval zájem pracovníků ZŠ, případně podáním návrhu na výchovné opatření obešel zákonem předvídané instrumenty a přenechal takové rozhodování výlučně na soudu. Jak je se shora uvedených skutečností patrné, OSPOD je v pravidelném kontaktu se žalobkyní a její dcerou již od roku 2010, tedy od doby ukončení vedení společné domácnosti žalobkyně s bývalým manželem, orgán OSPOD opakovaně přezkoumával poměry nezletilé █████ ve vztahu k výši výživného, o kterém bylo v průběhu let vedeno soudní řízení. K prvním problémům začalo docházet s nástupem nezletilé █████ na ZŠ, kdy OSPOD od roku 2015 začal prošetřovat oznámení ZŠ ohledně chování, hygieny a výskytu modřin u nezletilé, které, jak vyplývá ze spisu, bylo řádně prošetřeno. Následně OSPOD spolupracoval na řešení vzniklých problémů mezi ZŠ a žalobkyní ohledně zájmů nezletilé, účastnil se případové konference, jejímž předmětem bylo přizpůsobení individuálního plánu pro nezletilou s ohledem na její rozumový a mravní vývoj a nové vyvstalé problémy █████ v chování ke spolužákům, problémy s orientací a jejími návyky. K jednáním docházelo z dostupných materiálů opakovaně, rovněž za účasti nezávislých odborných subjektů (např. Ligy na ochranu práv nebo Psychologické poradny), OSPOD byl v pravidelném kontaktu jak se žalobkyní, otcem nezletilé, tak pracovníky ZŠ, rovněž

bylo provedeno místní šetření k prošetření došlé stížnosti obyvatelů domu, kde žalobkyně s dcerou bydlí, na pravidelné nadávky a křik, který se z bytu žalobkyně ozývá. Ustanovení § 13 zák. č. 359/1999 Sb. dává možnost soudu možnost rozhodnout o výchovných opatřeních uvedených v ust. § 13 v případě, že nich nerozhodl obecní úřad obce s rozšířenou působností. V daném případě OSPOD po shora uvedených jednáních podal soudu návrh na výchovné opatření, když dospěl k závěru, že to vyžaduje zájem na řádné výchově nezletilé. Soud posoudil předmětné podání OSPOD jako podnět k zahájení řízení a z moci úřední (nikoliv tedy na návrh OSPOD) usnesením ze dne 12.2.2016 zahájil řízení o nařízení výchovného opatření. Záleželo tedy pouze na úvaze soudu, zda obsah podnětu podaného OSPOD učiní podkladem pro zahájení řízení bez návrhu. Pokud by soud podnětu na zahájení řízení nevyhověl, nevydával by o tom žádné rozhodnutí a pouze neformálně by o svém závěru vyrozuměl OSPOD. Tvzení žalobkyně, že od února r. 2016 věnovala prakticky veškerou citovou a časovou kapacitu do snahy předejít odebrání dcery do ústavní výchovy, je tak vyvolána probíhajícím soudním řízením, nikoliv nesprávným úředním postupem OSPOD, který postupoval v souladu s ust. § 13 zák. č. 292/2013 Sb. Nezletilá ■■■■■ je stále v péči matky, k porušení práva na rodinný život tak nedošlo, žalobkyně neprokázala, že by pouze v důsledku postupu OSPOD nemohla dokončit studia na vysoké škole. S ohledem na výše uvedené skutečnosti soud dospěl k závěru, že v postupu OSPOD nedošlo k nesprávnému úřednímu postupu. Soud proto v důsledku absence první podmínky vzniku odpovědnosti státu za škodu, tedy pro neexistenci nesprávného úředního postupu, nárok žalobkyně zamítl. Zároveň však soud uvádí, že i v případě, že by byl v postupu OSPOD shledán nesprávný úřední postup, bylo by třeba zkoumat, zda skutečně došlo ke vzniku újmy, a zda je tato újma v příčinné souvislosti s nesprávným úředním postupem. Zadostiučnění podle zákona č. 82/1998 Sb. totiž není trestem za nesprávný úřední postup. Je poskytováno proto, aby odčinilo případnou nemajetkovou újmu, která v důsledku nesprávného úředního postupu vznikla poškozenému. Zadostiučnění se tedy neposkytuje automaticky vždy, když je zjištěn nesprávný úřední postup na straně státu, ale pouze tehdy, pokud poškozený prokáže, že mu v příčinné souvislosti s nesprávným úředním postupem vznikla nemajetková újma. Vznik nemajetkové újmy ani existence příčinné souvislosti se přitom nepresumuje (viz rozsudek NS ČR sp.zn.). V daném případě se žalobkyně k jednání nařízenému u zdejšího soudu bez omluvy nedostavila, soud jí tedy nemohl poučit v souladu s ust. § 118a odst. 3 o.s.ř., aby navrhla důkazy k prokázání, že jí v příčinné souvislosti s nesprávným úředním postupem OSPOD vznikla nemajetková újma.

Pokud se týká částky 30 000 Kč jakožto náhrady nákladů na právní zastoupení v soudním řízení o výkon rodičovské zodpovědnosti, soud i v této části shledal nárok žalobkyně jako nedůvodný s odkazem na ust. § 31 zák. č. 82/1998 Sb, podle kterého, jak uvedeno shora, je vyloučena náhrada tam, kde buď již náhrada nákladů byla v původním řízení přiznána, nebo přiznána nebyla, avšak poškozený měl možnost uplatnit nárok na náhradu nákladů na základě procesních předpisů. V daném případě bude o náhradě nákladů řízení rozhodnutí v řízení o výchovném opatření v souladu s ust. § 23 zákona o zvláštním řízení soudním.

S ohledem na výše uvedené skutečnosti soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

Výrokem II předmětného rozsudku bylo v souladu s ust. § 96 o.s.ř. rozhodnuto o zastavení řízení co do částky 10.000 Kč, kterou žalobkyně po podání žaloby vzala zpět.

Shodu s prvpisem potvrzuje Martina Vítková.

Vzhledem k tomu, že dle uvedeného byla žaloba podána nedůvodně, o náhradě nákladů řízení soud rozhodl dle ust. § 142 odst. 1 o. s. ř. kdy účastníku, který měl ve věci plný úspěch, přizná soud náhradu nákladů potřebných k účelnému uplatňování nebo bránění práva proti účastníku, který ve věci úspěch neměl. Úspěch ve věci měla žalovaná, soud proto rozhodl, že žalobkyně je povinna nahradit žalované náklady řízení, přičemž výše nákladů je tvořena paušální náhradou hotových výdajů podle § 151 odst. 3 o.s.ř. za provedené úkony (vyjádření k žalobě a účast na jednání) ve výši 300 Kč za úkon podle § 2 odst. 3 vyhlášky č. 254/2015 Sb.

Poučení: Odvolání proti tomuto rozsudku lze podat k Městskému soudu v Praze do patnácti dnů od jeho doručení prostřednictvím Obvodního soudu pro Prahu 2 ve dvojím vyhotovení.
Nesplní-li povinní dobrovolně, co je jim uloženo tímto rozsudkem, může oprávněná podat návrh na výkon soudního rozhodnutí nebo exekuci.

V Praze dne 15. února 2018

JUDr. Jana Hercíková v.r.
soudkyně